

Lännsstyrelsen

Beslut om skydds jakt efter varg

Beslut

Lännsstyrelsen Östergötland beslutar att med stöd av 23 a och b § jaktförordning (1987:905) att ge tillstånd till skydds jakt efter en (1) varg i södra Östergötland, inom det område som avgränsas på kartan i bilaga 2 till detta beslut. Syftet med jakten är att begränsa allvarlig skada på boskap.

Lännsstyrelsen medger att skyddsjakten får ske hela dygnet med stöd av 9 § jaktförordningen.

Lännsstyrelsen beslutar med stöd av 15a § jaktförordningen att alla typer av belysning får användas för att underlätta skyddsjakten.

Lännsstyrelsen beslutar med stöd av 18 § jaktförordningen att skyddsjakten får bedrivas med hjälp av hund.

Lännsstyrelsen beslutar med stöd av 21 § jaktförordningen att skyddsjakten får bedrivas från motordrivet fordon.

Lännsstyrelsen beslutar med stöd av 24 d § andra stycket jaktförordningen att jakten får ske på annans jaktområde.

Vidare beslutar Lännsstyrelsen med stöd av 59 § jaktförordningen att beslutet gäller omedelbart utan hinder av att det överklagas.

Detta beslut kan komma att omprövas om omständigheter, som inte kan förutses inför detta beslut, uppkommer.

Villkor

Tillståndet gäller till och med den 25 augusti 2024 med följande villkor:

- Skydds jakt får endast genomföras i samråd med Lännsstyrelsen.

- Skyddsjakten påbörjas i samband med att beslutet fattas.
- Skyddsjakten får bedrivas med spårande hund i lina eller lös i kombination med passkyttar, samt som vaktjakt.
- Skyddsjakten får endast bedrivas inom avgränsat område på karta i bilaga 2.
- Om vargen spåras med hund och går ut ur jaktområdet får jakten fullföljas och vargen fällas, även utanför området som markerats på kartan. Detta under förutsättning att det inte råder tvivel om att det fortfarande är den förmodat skadegörande individen som följs. När individen inte längre kan spåras ska jakten avbrytas oavsett om jakten bedrivs innanför eller utanför jaktområdet.
- Jakt som inte följer dessa villkor sker utan stöd av beslutet och i strid med fredningsbestämmelserna i 3 § jaktlagen (1987:259).

Jaktledare och organisation

- Länsstyrelsen utser jaktledare till skyddsjakten.
- Jaktledaren utser de personer som får jaga med stöd av detta beslut. Namn och kontaktuppgifter till samtliga jaktdeltagare ska kunna uppvisas för Länsstyrelsen och polis.
- Jaktledaren ska innan jakten inleds se till att samtliga jägare informeras om sina skyldigheter och vilka villkor som gäller vid skyddsjakten. Varje jaktdeltagare har också själv skyldighet att hålla sig informerad om vilka villkor som gäller.
- Efter samråd med och godkännande av Länsstyrelsen får jaktledaren delegera jaktledarskapet.

Jaktmedel och metoder

- Undantaget att motordrivet fordon får användas vid skyddsjakten gäller endast för körning på vägar och skogsbilvägar, samt för att avlossa skott när motorn är avstängd och fordonet inte är i rörelse. Motordrivet fordon har samma betydelse som i 2 § lagen (2001:559) om vägtrafikdefinitioner.

- Endast kulpatroner klass 1 får användas vid skyddsjakten. Begränsningar i magasinkapacitet hos halvautomatiska kulvapen som anges i Naturvårdsverkets föreskrifter och allmänna råd om jakt och statens vilt (NFS 2002:18) ska följas.
- Högst två lösspringande hundar som förföljer vargen får användas samtidigt. Dessa ska vara speciellt tränade och testade för jakt efter rovdjur. Släppande av hundar ska godkännas av jaktledaren. Ytterligare hundar får finnas i jaktorganisationen för spårning med hund i lina.
- Hund som är särskilt tränad i att spåra upp skadat vilt ska kunna finnas på skottplatsen inom högst två timmar efter påskjutningen. Detta framgår av 17 § andra stycket i jaktförordningen.
- Vid jakt med hund ska lufttemperaturen beaktas. Jakten ska inte bedrivas på ett sådant sätt att vilt eller hundar utsätts för onödigt lidande.
- Om eftersök visar att det påskjutna djuret är oskadat beslutar Länsstyrelsen huruvida fortsatt jakt ska ske inom återstående tid som omfattas av beslutet.
- Skydds jakt med stöd av detta tillstånd får inte bedrivas inom detaljplanerat område utan tillstånd av Polismyndigheten.

Rapportering

- Jaktledaren ska omedelbart avbryta jakten och anmäla till Länsstyrelsen när en varg fällts eller påskjutits.

Hantering av fälld varg

- Fälld varg ska lämnas orörd på fallplatsen tills besiktning utförs.
- Skytten ska utan dröjsmål kunna uppvisa den fällda vargen samt skottplats/fallplats för Länsstyrelsens besiktningspersonal.
- Fälld varg besiktigas av Länsstyrelsens besiktningspersonal. Besiktningen dokumenteras och provtagning sker på särskilt anvisad blankett och hela djuret tas om hand av Länsstyrelsen och kroppen skickas till Statens

veterinärmedicinska anstalt enligt Naturvårdsverkets vägledning om provtagning av björn, varg, järv och lo som fälls vid skydds jakt (bilaga till NV-00303-20).

- Efter avslutad skydds jakt, oavsett utfall, ska jaktledare inkomma till Länsstyrelsen med en kortfattad redogörelse för hur jakten bedrivits. Redogörelsen ska ha inkommit senast två veckor efter att jakten har avslutats.

Avlysning

- Skydds jakten är avlyst när en (1) varg fällts eller påskjutits, eller Länsstyrelsen av andra skäl finner det nödvändigt att avlysa jakten. Länsstyrelsen kan, om eftersök visar att det påskjutna djuret är oskadat, besluta om fortsatt jakt.

Beskrivning av ärendet

Fyra gårdar med får har drabbats av vargangrepp sen i maj 2024. Akutåtgärder har vidtagits vid samtliga gårdar och ytterligare angrepp på utsatta gårdar har förhindrats. Angreppen har dock fortsatt på andra gårdar i området. Länsstyrelsen vill med detta beslut förhindra ytterligare allvarlig skada.

Området söder om E4an i Östergötlands län har de senaste åren haft ensamma vargar som vandrat genom länet. Det har i området inte funnits stationär varg/vargar.

Området, som gränsar till Östgötaslätten, har en tät tamdjurshållning av får men även av getter, alpackor, hästar och nötkreatur.

Några djurhållare har, eller påbörjat byggnationer av, rovdjursavvisande stängsel men generellt är staketen i området inte rovdjursavvisande och länsstyrelsen anser inte att det är rimligt att alla djurhållare skulle sätta upp RAS i detta område.

Förutom dokumenterade angrepp finns en stor mängd rapporterade händelser (tex genom Skandobs) där rapportören bedömer att vargen påverkat situationen. Bland annat med nötkreatur som gått ut ur hagen och fastnat i ett dike och hästar som varit stressade och betett sig på sätt som de aldrig gjort förut med stora risker för skador på djuren. Många djurhållare håller sina djur inne, nattetid eller hela dygnet. Detta påverkar både djurhållarnas ekonomi,

djurens välmående och möjligheten att få marker med höga naturvärden betade. Ett stort antal gårdar i södra Östergötland är påverkade av situationen.

Dokumenterade angrepp

2024-05-06

Natten till den 6 maj 2024 dödades ett får av varg mellan Linköping och Bestorp. Länsstyrelsen har varit på platsen. DNA från en hanvarg (G74-24) från reviret Söderåsen 1 i Skåne fanns i sårskador på fåren.

2024-06-04

Angrepp av varg har skett söder om Söderköping och totalt är det 5 får som dödats eller avlivats. DNA från en varghona (G168-23) från reviret Söderåsen 1 i Skåne fanns i sårskador på fåren.

2024-07-05

Natten till den 5 juli har sju får angripits av varg söder om Söderköping. Sju får har avlivats/dödats och två saknades efter angreppet. Länsstyrelsen har varit på platsen. DNA från en hanvarg (G74-24) från reviret Söderåsen 1 i Skåne fanns i sårskador på fåren.

2024-08-02

Natten till den 2 augusti har 15 får angripits av varg söder om Söderköping. 15 får har avlivats/dödats och två saknades efter angreppet. Länsstyrelsen har varit på platsen. DNA är skickat för analys.

Motivering till beslutet

Viltskadecenter har vid rådgivning beskrivit att eftersom beslut om skydds jakt fattas i syfte att förhindra allvarlig skada är det av stor vikt att besluten verkställs skyndsamt. Besluten behöver i praktiken förberedas innan så att det formella beslutet kan fattas så nära in på ett eventuellt angrepp som möjligt. Dels för att effekten av skyddsjakten då blir större, dels för att det ökar sannolikheten att fälla ett djur om de som ska utföra skyddsjakten kan ta upp spåret

från platsen med en utbildad spårhund och/eller posta i anslutning till angreppsplatsen. I de fall spåret kan tas upp vid angreppsplatsen bör det vara möjligt att avsluta jakten varsomhelst inom radien för ett genomsnittligt vargrevir, dvs inom 17 km från angreppsplatsen..

Annan lämplig lösning

Skyddsjakten kan endast medges om det inte finns någon annan lämplig lösning.

I Södra Sverige är tätheten av fårbesättningar hög.

Rovdjursavvisande stängsel (RAS) betraktas som en annan lämplig lösning och en effektiv sådan för varg. Några gårdar i länet har- eller har påbörjat arbetet med permanenta säkrare staket. Detta gör att det på lång sikt finns möjlighet att fler gårdar har högre säkerhet mot varg. Länsstyrelsen anser dock inte att RAS är en lösning för att avvärja ytterligare angrepp i närtid, i detta specifika fall och aktuella område.

Utöver RAS finns även kortsiktiga förebyggande åtgärder, exempelvis lapptyg. Sådana åtgärder har tillämpats men ytterligare angrepp har skett på andra tamdjursbesättning. Naturvårdsverkets riktlinjer om skyddsjakt efter stora rovdjur utgår ifrån ett område vars storlek motsvarar ett genomsnittligt vargrevir. Att förse alla marker som betas av tamdjursbesättningar i området med akutåtgärder anses inte som en lämplig lösning i aktuellt fall.

Länsstyrelsen bedömer därför att det i nuvarande situation inte finns någon annan lämplig lösning än skyddsjakt för att undvika ytterligare angrepp.

Gynnsam bevarandestatus

Vargen i Sverige har sedan tidigare bedömts ha en gynnsam bevarandestatus. Resultat från inventeringen 2022/2023 visade att det fanns cirka 450 vargar i Sverige och 375 vargar för 2023/2024. Detta visar att populationen fortsatt ligger över 300 vargar, vilket är ett kriterium för gynnsam bevarandestatus. I området där angreppen skett finns idag ingen dokumenterad stationär förekomst av varg.

De identifierade individerna i området är en hona UI420537 G168-23 och en hane UI421305 G74-24, de härstammar båda från reviret Söderåsen 1 i Skåne.

De identifierade skadegörande individerna bedöms inte ha ett extra högt genetiskt värde för den svensk-norska vargpopulationen. Länsstyrelsen har inte heller kännedom om att varg med extra högt genetiskt värde har uppehållit sig i länet.

Länsstyrelsen Östergötland anser därmed inte att skydds jakt i detta fall försvårar upprätthållandet av en gynnsam bevarandestatus för varg på nationell nivå.

Eftersom antalet vargar på senare år har ökat i södra rovdjursförvaltningsområdet samt i Östergötlands län, bedömer Länsstyrelsen att detta beslut om skydds jakt inte kommer att försämra bevarandestatusen för varg regionalt.

Länsstyrelsen har övervägt följderna av en skydds jakt med tanke på upprätthållandet av gynnsam bevarandestatus på lokal nivå.

Vandringsvargar från olika revir i mellersta och södra rovdjursförvaltningsområdet rör sig regelbundet i Östergötland. Nu vistas två syskon från Skåne i södra Östergötland. Om en av dem skulle tas bort på skydds jakt anser vi inte att det skulle påverka vargpopulationens utbredning.

Länsstyrelsen bedömer därmed att skydds jakt inte försämrar bevarandestatusen för varg på lokal nivå.

Förhindra allvarlig skada

I bedömningen om skydds jakt i detta fall är en effektiv åtgärd för att förhindra allvarlig skada på boskap, utgår Länsstyrelsen bland annat från Naturvårdsverkets riktlinjer för beslut om skydds jakt på stora rovdjur samt Viltskadecenters rekommendationer. För att det ska vara möjligt att besluta om skydds jakt krävs att det är sannolikt att allvarlig skada kommer att inträffa om inte skydds jakten genomförs.

Naturvårdsverket redovisade den 21 mars 2024 sitt regeringsuppdrag angående uppdaterade riktlinjer för beslut om skydds jakt på stora rovdjur (skrivelse NV-05515-23). De uppdaterade riktlinjerna ska bidra till att förebygga allvarlig skada. Riktlinjerna för skydds jakt efter olika typer av angrepp utgår därför från sannolikheten för att ett nytt angrepp kan ske.

Naturvårdsverket framför i sin skrivelse att beslut om skyddsjakt i första hand bör riktas mot områden med höga tätheter av fårbesättningar för att minska skador på tamdjur på ett effektivt sätt. Naturvårdsverket bedömer vidare att det finns skäl till att sänka riktlinjernas nivå för när skyddsjakt kan beviljas efter angrepp på får och get, från tidigare fyra angrepp till två angrepp.

Med tanke på tamdjurshållningen i området och att det nu skett fyra angrepp under sommaren bedömer Länsstyrelsen att sannolikheten för ytterligare angrepp i området är hög. Länsstyrelsen bedömer därför att det föreligger risk för fortsatt allvarlig skada.

Sammanfattning

Skyddsjakten inriktas på att jaga någon av de två skadegörande vargindividerna och det bedöms finnas goda förutsättningar att förhindra ytterligare skador. Jaktområdet är avgränsat med hänsyn till var angreppen har skett och bedöms att vargarna kan komma att röra sig. Länsstyrelsen har inte kännedom om att det finns några andra vargar i området vid tillfället då beslutet tas. Länsstyrelsen har proaktivt förberett beslutet innan eventuellt framtida angrepp.

Sammanfattningsvis bedömer Länsstyrelsen att beslutad jakt är motiverad för att förhindra ytterligare angrepp, att andra lämpliga lösningar inte är tillämpliga i aktuellt fall samt att vargens gynnsamma bevarandestatus inte påverkas negativt av beslutad jakt.

Bestämmelser som beslutet grundas på

Naturvårdsverket har den 14 april 2023, diarienummer NV-01088-23, med stöd av 24 a § jaktförordningen (1987:905) beslutat att överlämna rätten att besluta om skyddsjakt efter bland annat varg till samtliga länsstyrelser i Sverige utom Länsstyrelsen i Gotlands län. Delegeringen gäller från den 1 juli 2023 till och med den 30 juni 2026.

Med stöd av 59 § jaktförordningen (1987:905) kan länsstyrelsen besluta att beslutet gäller omedelbart utan hinder av att det överklagas.

Enligt 23 a § första stycket jaktförordningen är förutsättningarna för skyddsjakt att det inte finns någon annan lämplig lösning och att det inte försvårar upprätthållandet av en gynnsam bevarandestatus hos artens bestånd i dess naturliga utbredningsområde. Jakten måste

dessutom ske i något av de syften som räknas upp i paragrafen, bland annat för att förhindra allvarlig skada särskilt på gröda, boskap, skog, fiske, vatten eller annan egendom.

Beslutet har även fattats med stöd av 9, 9 b, 15 a, 21 och 24 d samt 33 §§ jaktförordningen. Bestämmelserna reglerar vilken tid på dygnet jakten får ske, vad beslutet om skydds jakt ska innehålla, att undantag mot förbudet att använda motordrivet fordon får lämnas, under vilka förutsättningar skydds jakt får meddelas (se vidare nedan), samt att fälld djur tillfaller staten.

Länsstyrelsen har även beaktat skyddsreglerna i artikel 12 i rådets direktiv 92/43/EEG av den 21 maj 1992 om bevarande av livsmiljöer samt vilda djur och växter (art- och habitat-direktivet) samt undantagsreglerna för jakt i artikel 16.1 i samma direktiv. Hänsyn har också tagits till artikel 9 i Bernkonventionen (Konventionen om skydd av europeiska vilda djur och växter samt deras naturliga miljöer).

Information

Länsstyrelsen informerar Polismyndigheten om att jakt får ske och vem som är utsedd att vara jaktledare. Länsstyrelsen meddelar även Polismyndigheten när jakten är slut eller om djuret fällts eller påskjutits innan jakttiden löpt ut.

Enligt 28 § jaktförordningen får rovdjur dödas av tamdjursägare eller vårdare om det finns skälig anledning att befara ett angrepp.

Du kan överklaga beslutet

Se bilaga med överklagandehänvisning

Kontaktuppgifter

Välkommen att kontakta Länsstyrelsen för frågor via telefon eller e-post. Telefonnummer och e-postadress finns längst ner på första sidan. Ange ärendets diarienummer eller ärendebeteckning vid kontakt med Länsstyrelsen. Du hittar numret uppe till höger på första sidan.

De som medverkat i beslutet

Beslutet har fattats av t.f. landshövding Ann Holmlid med tf. avdelningschef på avdelningen för djur, landsbygd och livsmedel, Kristoffer Hellberg som föredragande. Vid handläggning har tf enhetschef för enheten för naturskydd, Niclas Bäckman och tf enhetschef för enheten för juridik, Suzi Pergel deltagit.

Denna handling har godkänts digitalt och saknar därför namnunderskrift.

Kopia till

Naturvårdsverket
Länsstyrelserna i Södra rovdjursförvaltningsområdet
Länsstyrelsen Örebro län
Jakt databasen Naturvårdsverket
Polismyndigheten, region öst
Viltskadecenter
Statens veterinärmedicinska Anstalt
Viltförvaltningsdelegationen i Östergötland
Länsstyrelsens fältpersonal
Lantbrukarnas Riksförbund
Svenska Jägareförbundet
Jägarnas Riksförbund
Naturskyddsföreningen
Rovdjursföreningen

Bilagor

Överklagandehänvisning förvaltningsrätten
Jaktområde skydds jakt varg

Du kan överklaga beslutet hos förvaltningsrätten

Om du inte är nöjd med Länsstyrelsens beslut, kan du skriftligen överklaga beslutet hos förvaltningsrätten.

Så här överklagar du beslutet

Länsstyrelsen måste pröva att överklagandet har kommit in i rätt tid, innan det skickas vidare tillsammans med handlingarna i ärendet. Därför ska du lämna eller skicka din skriftliga överklagan till Länsstyrelsen Östergötland antingen via e-post; ostergotland@lansstyrelsen.se, eller med post; Länsstyrelsen Östergötland, 581 86 Linköping.

Tiden för överklagande

Ditt överklagande måste ha kommit in till Länsstyrelsen **inom tre veckor** från den dag du fick del av beslutet. Om det kommer in senare kan överklagandet inte prövas. I ditt överklagande kan du be att få ytterligare tid till att utveckla dina synpunkter och skälen till att du överklagar. Sedan är det förvaltningsrätten som beslutar om tiden kan förlängas.

Parter som företräder det allmänna ska ha kommit in med sitt överklagande **inom tre veckor** från den dag då beslutet meddelades.

Ditt överklagande ska innehålla

- Vilket beslut som du överklagar, beslutets datum och diarienummer.
- Hur du vill att beslutet ska ändras.
- Varför du anser att Länsstyrelsens beslut är felaktigt.

Skriv också följande uppgifter, om du inte tidigare lämnat dem:

- Person- eller organisationsnummer.
- Telefonnummer där du kan nå dagtid (med undantag för nummer som avser ett hemligt mobilabonnemang som behöver uppges endast om rätten begär det).
- E-postadress.
- Annat som har betydelse för att domstolen ska kunna nå dig.

Om du har handlingar som du anser stödjer din överklagan så bör du bifoga kopior på dessa. Kontakta Länsstyrelsen i förväg om du behöver bifoga filer som är större än 15 MB via e-post.

Ombud

Om du anlitar ett ombud som sköter överklagandet åt dig ska ombudet underteckna skrivelsen samt uppges sitt eget namn, adress och telefonnummer. Ombudet bör också bifoga en fullmakt.

Behöver du veta mer?

Har du ytterligare frågor kan du kontakta Länsstyrelsen via e-post ostergotland@lansstyrelsen.se, eller via växeltelefonnummer 010-223 50 00. Ange ärendets diarienummer.